

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER
Att. Erica Neby

Saksbehandler, innvalgstelefon
Erica Neby, 62 55 11 65

Åkersvika naturreservat – dispensasjon til bygging av et leskur på Vidarshovstranda

Statsforvalteren i Innlandet gis dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika § 3 c og 5 a for å sette opp et leskur til geiter på Vidarshovstranda i løpet av 2021. Se tilknyttede vilkår og vurderinger nedenfor.

Bakgrunn

Statsforvalteren i Innlandet er forvaltningsmyndighet for Åkersvika naturreservat. I lista over de avbøtende tiltakene som lå til grunn for Miljøverndepartementets vedtak i 2013 om å ta ut areal fra reservatet i forbindelse med bygging av firefelts E6, fremgår det blant annet at det skal utarbeides en overordnet plan for avbøtende tiltak som skal gjelde for erstatningsarealene. Vidarshovstranda er ett av erstatningsarealene som ble vernet i 2016 i forbindelse med E6-utbyggingen gjennom reservatet. Det er utarbeidet en kompensasjonsplan og en skjøtselsplan for Vidarshovstranda som legger opp til at dette arealet skal tilrettelegges for beite.

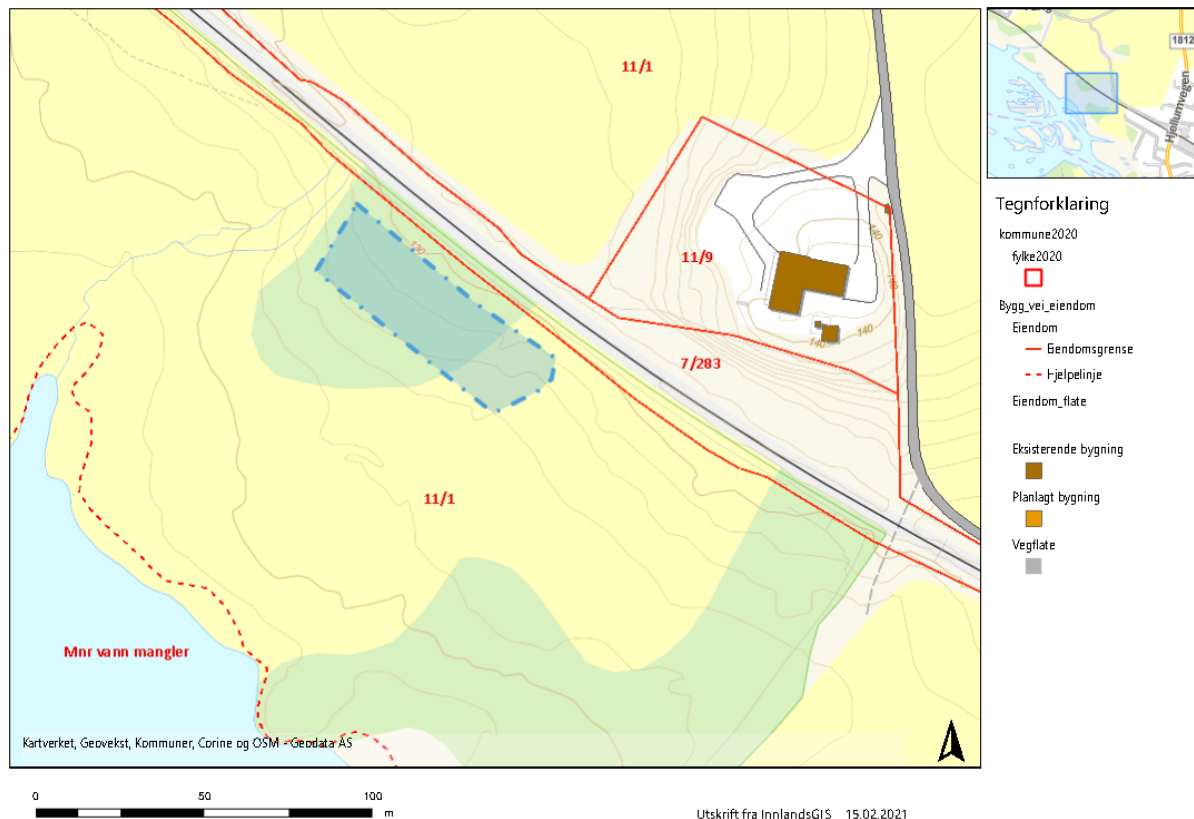
Området er i dag ryddet for trær og busker, og har fått et permanent husdyrgjerde. De seneste årene har det beitet kyr i området, men planen er å få på plass geiter i tillegg til kyrene, slik at de kan beite ned det store løvoppslaget som vil komme opp i etterkant av skogryddinga.

For at geitene skal kunne bruke arealet til beite, bør de ha tilgang til et leskur. Forskrift om velferd for småfe § 4 sier at småfe skal behandles forsvarlig og omsorgsfullt, og det skal tas hensyn til dyrenes mentale og fysiologiske behov. Småfe skal beskyttes mot fare for unødige lidelse. Dyrevelferdsloven § 3 sier blant annet at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Begge disse to bestemmelsene gir grunnlag for å si at geitene bør ha tilgang til et leskur når de er på beite, siden de ikke er glade i uvær.

Leskuret er tenkt plassert på eiendom 11/1 i Hamar kommune, i nærheten av Rørosbanen, helt i utkanten av reservatet. Se figur 1. Leskuret skal ha plass til ca. 10 dyr, og vil maksimalt bli 6 x 5 x 2,5 meter stort utvendig. Leskuret skal bygges i moduler, og bli transportert til reservatet etter hvert som modulene blir ferdige. Skuret vil fundamenteres ved hjelp av betongfundament. Dersom

behovet for leskuret faller bort, vil det være mulig å flytte det ut av reservatet uten større inngrep i underlaget.

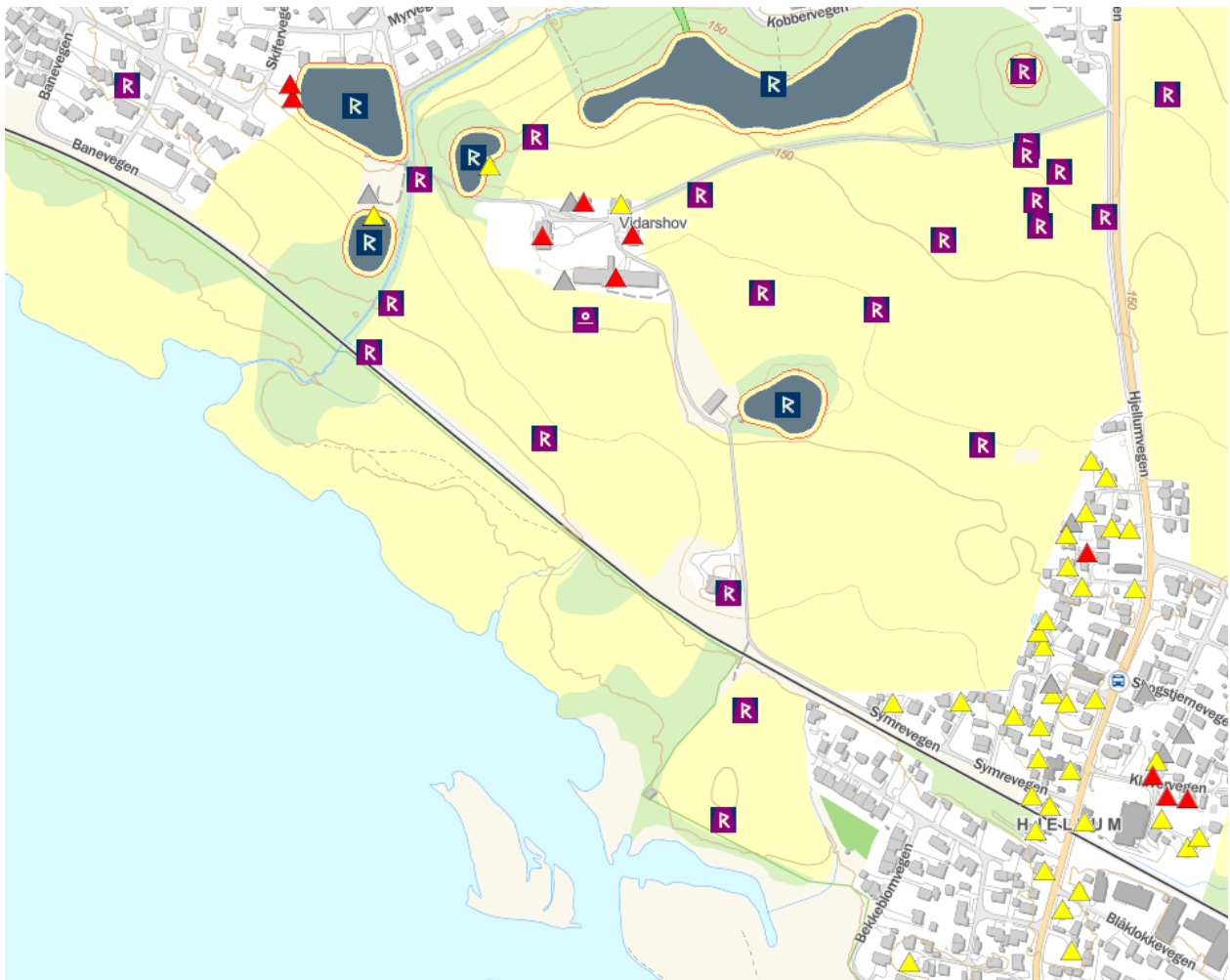
Figur 1. Plasseringen av leskuret vil være innenfor det blå området markert på kartet.

Lovgrunnlag

Vidarshovstranda ligger innenfor Åkersvika naturreservat hvor det er forbudt å oppføre blant annet bygninger ifølge verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 c i tillegg til at motorisert ferdsel er forbudt ifølge § 5 a. Reservatet ble opprettet i 1974 og utvidet sist ved kongelig resolusjon av 22. januar 2016. Formålet med opprettelsen av naturreservatet er å bevare et verdifullt våtmarksområde som et dynamisk og komplekst innlandsdelta med kroksjøer og meandere og med stor variasjon i naturtyper, blant annet rike utforminger av bløtbunn, sumpmark, fuktenger, flomskogsmark og fastmarksskogsmark. Området har særlig stor betydning for biologisk mangfold i form av raste- og hekkeområder for våtmarksfugl og som leve- og voksested for sjeldne og truede plante- og dyrearter.

Naturmangfoldloven § 48 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Leskuret er tenkt satt opp utenfor byggeforbudtsona langs strandkanten, men vil eventuelt settes opp innenfor byggeforbudtsona til jernbanen. Det er sendt en egen søknad til Bane NOR ang. dette. Vi vil også sende en byggesøknad til Hamar kommune i forhold til plan- og bygningsloven. Vi skal også innhente grunneiers skriftlige tillatelse. Vi kan ikke se at det er registrert kulturminner innenfor det aktuelle området, se figur 2.

Figur 2. Kartutsnitt fra InnlandsGIS som viser registrerte kulturminner i området.

Statsforvalterens vurdering

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapen om verneverdiene i naturreservatet er god, sist oppdatert med kartlegginger i forkant av revisjonen av verneforskrift og grenser i 2016 i forbindelse med ombyggingen av E6 gjennom området, samt registreringer av arter og naturtyper i Naturbase og Artskart. Det blir også gjennomført årlige tellinger av våtmarksfugl i reservatet. Vi vil på dette grunnlaget fastslå at kunnskapen om artene og området er god og oppfyller kravet i naturmangfoldloven § 8.

Det finnes en forvaltningsplan for reservatet hvor blant annet Vidarshovstranda er planlagt tilbakeført til beiteområde, slik som det var på 60-tallet. Det er også utarbeidet en skjøtselsplan for Vidarshovstranda hvor naturverdiene er beskrevet og planlagte tiltak er konkretisert. Da kunnskapsgrunnlaget er solid og tiltaket er vurdert og planlagt i eksisterende planer for verneområdet, vurderer vi ikke naturmangfoldloven § 9 (føre var-prinsippet) som relevant i denne saken. Store deler av dette prosjektet er allerede gjennomført, og beitende kuer har allerede tatt

arealet i bruk, mens geitene forventes å ta i bruk beitet inneværende sommersesong når leskuret er på plass.

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal en påvirkning på et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Den samlede belastningen på reservatet er i dag stor. Å gjenskape beiteareal på Vidarshovstranda vil etter vårt syn være et positivt tiltak for både fuglelivet og arts mangfoldet i reservatet. Dersom denne delen av reservatet skal kunne fungere som beiteareal for blant annet geiter, mener vi at det er et nødvendig tiltak å få på plass et leskur til geitene.

Naturmangfoldloven § 11 om at tiltakshaver skal betale utgifter knyttet til å minimere naturpåvirkningen anses ikke som relevant.

Bygginga av leskuret vil stort sett foregå utenfor verneområdet, for å deretter bli transportert inn i moduler og satt opp i terrenget. Den tilknyttede motoriserte ferdselen vil foregå langs husdyrgjerdet. Det skal ikke gjøres store inngrep i jorda, men det vil eventuelt bli noe graving i forbindelse med utplassering av betongfundamentene under leskuret. Det finnes ikke egnede arealer for et leskur utenfor verneområdet, siden beitearealet er inngjerdet og ligger i sin helhet innenfor reservatsgrensa. Det skal ikke utføres støyende arbeid i reservatet etter 1. april, jf. naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, samt lokalisering og tidspunkt for tiltaket. Dersom behovet for leskuret faller bort, kan det fjernes uten større inngrep i jorda.

Vi anser ikke at utplassering av et leskur i reservatets ytterkant vil være i strid med vernevedtakets formål eller vil kunne påvirke naturverdiene i Åkersvika nevneverdig, siden motivasjonen bak tiltaket er å forbedre tilstanden for naturverdiene. Vilårene for å kunne gi en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48, første alternativ, er dermed oppfylt.

Når det gjelder presedensvirkningen av at det gis en tillatelse til bygging av et leskur i et verneområde, vil den være høy. Det er imidlertid begrenset hvor mange andre plasser det kan tenkes bli søkt om noe tilsvarende i Åkersvika naturreservat, siden det kun er planlagt beiteareal på Vidarshov-/Prestegårdsstranda og på Børstadstranda. For andre verneområder vil det være en vurderingssak om det er nødvendig å plassere et leskur innenfor reservatsgrensa, dersom det finnes egnede arealer utenfor. I Åkersvika naturreservat finnes det ikke egnede arealer utenfor verneområdet.

Vedtak

Selv om nye tekniske inngrep vil stride mot intensjonen med områdevern som er ivaretagelse av verneverdier, mener vi at det er forsvarlig å gi en dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 c og 5 a for utsetting av et leskur til geiter og tilknyttet motorisert ferdsel. Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

- Dispensasjonen gjelder for Statsforvalteren i Innlandet, samt eventuell underentreprenør, fra og med 22. februar 2021 og ut året.
- Leskuret skal begrenses til målene 6 x 5 x 2,5 meter og plasseres ut i blått område på kartet ovenfor.
- Det skal ikke graves i jorda annet en rundt betongfundamentene.
- Det skal ikke lages skjemmende kjørespor på bakken i forbindelse med transport av byggemodulene.
- Kjøretøy som brukes må rengjøres før de kjører ut inn og ut av reservatet.

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd. Dette vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren i Innlandet.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SNO v/Rune Bjørnstad

Ingrid Nytun Christie	Hjellumvegen 152	2322	RIDABU
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR